

35 475            Initiatiefnota van het lid Paternotte over Bescherm  
                          Nederlanders met een ongewenste tweede nationaliteit

32 824            Integratiebeleid

Nr. 17             Brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 juli 2023

Nederland is een superdiverse samenleving. Het kabinet staat voor de keuzevrijheid van eenieder in Nederland, om zonder belemmeringen deel te nemen aan de maatschappij. Die vrijheid is echter niet voor iedereen vanzelfsprekend. Het hebben van een meervoudige nationaliteit kan invloed hebben op hoe die vrijheid wordt ervaren.

Zoals toegezegd in mijn brief van 14 november 2022<sup>1</sup>, heb ik naar aanleiding van de moties van het lid Belhaj c.s.<sup>2</sup> over het onderwerp ‘een ongewenste tweede nationaliteit’, een verkenning laten uitvoeren naar ervaringen en behoeften van Nederlanders met een dubbele nationaliteit. In deze brief informeer ik u over de uitkomsten van deze verkenning.

#### Opzet en bevindingen verkenning

Het doel van de verkenning is om voorbeelden in kaart te brengen van positieve en negatieve belevingen, die mensen met een dubbele nationaliteit kunnen hebben in relatie tot het Nederlanderschap. Hierbij is het onderzoeksbureau gevraagd om aanbevelingen te doen over hoe de overheid het maatschappelijk debat kan stimuleren met betrekking tot het hebben van een dubbele nationaliteit, gewenst dan wel ongewenst. De verkenning is gehouden onder 25 Nederlanders met een dubbele nationaliteit.

De verkenning laat zien dat het onderwerp “dubbele nationaliteit” niet altijd makkelijk is voor mensen om te bespreken. Naast juridische en feitelijke componenten, spelen ook emotionele en veiligheidscomponenten een belangrijke rol. Ik wil de personen die hebben deelgenomen aan deze verkenning nadrukkelijk danken voor hun medewerking en openheid. De uitkomsten van deze verkenning zijn een belangrijke stap in het creëren van meer bewustzijn, openheid en kennis, zowel in de samenleving als binnen de overheid.

---

<sup>1</sup> Kamerstuk 35 475, nr. 15.

<sup>2</sup> Kamerstuk 35 475, nrs. 6, 7, 8 en 9.

### Aanbevelingen

De aanbevelingen die voortvloeien uit de verkenning worden overkoepeld door het thema 'eigenaarschap'. De overheid zou (meer) verantwoordelijkheid moeten nemen voor de problemen waar Nederlanders met een dubbele nationaliteit tegenaan lopen in verschillende fasen van hun leven.

De aanbevelingen richten zich op het verzamelen en delen van kennis over wat het betekent om een dubbele nationaliteit te hebben en op het faciliteren en stimuleren van het gesprek over dit thema.

### Vervolg

Ik geef graag ruimhartig opvolging aan de aanbevelingen uit de verkenning. De verkenning levert op zichzelf al een bijdrage aan erkenning en bewustwording over wat het kan betekenen om een dubbele nationaliteit te hebben. Tegelijkertijd wordt in de verkenning benoemd dat dit een beperkte greep uit alle verhalen en sentimenten is, van een hele grote groep Nederlanders. Daarom neem ik de aanbeveling ter harte om meer informatie in te winnen over verschillende kwesties die spelen bij Nederlanders met een dubbele nationaliteit. Twee andere actielijnen zijn reeds door mijn ministerie opgestart: een verkenning naar juridische dilemma's gerelateerd aan een meervoudige nationaliteit; en een structurele borging van het onderwerp 'hoe het hebben van een tweede nationaliteit doorwerkt in het ervaren Nederlanderschap' in bestaande onderzoeklijnen, bij Kennisplatform Inclusief Samenleven (KIS). Voor deze laatste actielijn is een voorverkenning gedaan. Eind 2023 wordt een eerste rapportage verwacht en eind 2024 wordt het eindrapport verwacht.

In afwachting van de resultaten van de andere actielijnen beziet het kabinet hoe de beleidsopvolging verder kan worden vormgegeven en verankerd. Ik verwacht uw Kamer voor de zomer van 2024 te kunnen informeren over de resultaten uit de andere actielijnen.

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,  
C.E.G. van Gennip